

باسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران

اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران

اداره آموزش و پرورش منطقه ۱۳ تهران

ش سندلی (ش داوطلب):		نام واحد آموزشی: طلایه شاهد	نوبت امتحانی: دی ۱۴۰۱	ساعت امتحان: ۸ صبح
نام و نام خانوادگی:		پایه: دهم	رشته: انسانی	وقت امتحان: ۹۰ دقیقه
سؤال امتحان درس: علوم و فنون		نام دبیر/ دبیران: خانم زاهدی	سال تحصیلی: ۱۴۰۱-۱۴۰۲	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۲۱
		تعداد برگ سؤال: ۴ صفحه		
"سال تولید، دانش بنیان، اشتغال آفرین"				
ردیف	دانش آموزان عزیز با توکل به خدا و آرامش خاطر به سوالات زیر پاسخ دهید. صفحه ۱			
	تاریخ ادبیات و سبک شناسی			
۱	در بیت "که گر صیاد ببند همچنین/ دهد حالی به گازر پوستینم" کدام یک از نکته‌های زبانی به وضوح دیده می‌شود؟	الف) ترکیب سازی ب) وجود واژگان کهن ج) کمی واژگان فارسی د) کاربرد شبکه معنایی	۰/۲۵	
۲	کدام یک از موارد زیر از نکات برجسته‌ی قلمرو زبانی نیست؟	الف) کاربرد "را" به معنی برای ب) کاربردهای کهن واژگان ج) کاربرد نشانه ان برای جمع بستن واژه‌ها د) تضاد میان دو واژه	۰/۲۵	
۳	شعر غنایی با دو شاعر مشهور ..... و ..... قوت و استحکام یافت.	۰/۵		
۴	تاریخ الرسل و ملوک نوشته‌ی ..... است و به زبان ..... نوشته شده بود.	۰/۵		
۵	چرا به فارسی پهلوی، فارسی میانه می‌گویند؟	۰/۵		
۶	ابیات زیر را از نظر <u>قلمرو زبانی و ادبی</u> بررسی کنید. (برای هر قلمرو دو مورد)	۲		
	هر که زین گلشن لبی خندان‌تر از گل بایدهش خرده‌ای از مال دنیا در بساط هر که هست هر که می‌خواهد که از سنجیده گفتاران شود صبر بر جور فلک تا برآیی رو سفید قطره‌ی آبی که دارد در نظر گوهر شدن	خاطری فارغ ز عالم چون توکل بایدهش جبهه‌ی واکرده‌ای پیوسته چون گل بایدهش بر زبان بند گرانی از تامل بایدهش دانه چون در آسیا افتد تحمل بایدهش از کنار ابر، تا دریا تنزل بایدهش		
	قلمرو زبانی قلمرو ادبی موسیقی شعر			
۷	برای هر یک از واژه‌های زیر دو واژه‌ی هم وزن بنویسید:	۰/۵		
	الف) ماهرانه ب) شبگیر			

نام درس: علوم و فنون	ادامه سؤالات	صفحه دوم	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۲۱
۸	علامت هجاهای بیت " مشکلی دارم ز دانشمند مجلس باز پرس/ توبه فرمایان چرا خود توبه کمتر می‌کنند" را بنویسید.	۱	
۹	صامت‌ها و مصوت‌های واژه‌ی خورشید را بنویسید. صامت‌ها مصوت‌ها	۰/۵	
۱۰	دو بیت زیر را بخوانید و از دید آهنگ و موسیقی با هم مقایسه کنید. الف) ای ساریان آهسته ران کارام جانم می‌رود ب) مرا در منزل جانان چه امن عیش چون هر دم وان دل که با خود داشتم با دلستانم می‌رود جرس فریاد می‌دارد که بر بندید محمل‌ها	۱	
۱۱	اساسی‌ترین عامل پیدایی شعر ..... است.	۰/۵	
۱۲	وسیله‌ی ادراک وزن ..... ما است.	۰/۵	
۱۳	هجاهای بیت زیر را جدا جدا بنویسید، سپس در زیر هر هجا نشانه‌ی خاص آن را بگذارید. دلم جز مهر مهرویان طریقی بر نمی‌گیرد/ ز هر در می‌دهم پندش ولیکن در نمی‌گیرد	۱	
۱۴	تعداد هجاهای کدام مصرع کمتر است؟ الف) عمر گویند که ضایع می‌کنی با خوبویان ب) خدایا به خواری مران از درم ج) نظر آوردم و بردم که وجودی به تو ماند د) من اول روز دانستم که با شیرین در افتادم	۰/۵	
۱۵	در کدام یک از واژگان زیر واج "ی" مصوت است؟ الف) میدان ب) یادگاران ج) یقه د) میزان	۰/۵	
زیبایی شناسی			
۱۶	در بیت "ما چون ز دری پای کشیدیم، کشیدیم/ امید ز هر کس که بریدم، بریدیم" تکرار کدام واژه‌ها در پدید آمدن آرایه‌ی "واژه آرایه" موثر بوده است؟	۰/۵	
۱۷	چرا واژه‌های مشخص شده در عبارت زیر نمی‌تواند نمونه‌ی مناسبی برای آرایه‌ی واژه آرایه باشد؟ زان بود در پیش شاهان <u>دور باش</u> کای شده نزدیک شاهان <u>دور باش</u>	۰/۵	
۱۸	ارزش موسیقایی سجع ..... از همه بیشتر و سجع ..... از همه کمتر است.	۰/۵	
۱۹	کدام عبارت فاقد سجع است؟ الف) بامدادان که خاطر باز آمدن بر رای نشستن غالب آمد دیدمش دامنی گل و ریحان فراهم آورده. ب) الهی نام تو ما را جواز، مهر تو ما را جهاز، شناخت تو ما را امان، لطف تو ما را عیان. ج) الهی دانایی ده که در راه نیفتیم و بینایی ده که در چاه نیفتیم. د) دست تطاول به مال رعیت دراز کرده و جور و تطاول آغاز کرده.	۰/۲۵	

نام درس: علوم و فنون	ادامه سؤالات	صفحه سوم	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۲۱
۰/۲۵	<p>در کدام گزینه واج آرایی در مصوت کوتاه دیده می‌شود؟ الف) افسوس که بی فایده فرسوده شدیم/ وز داس سپهر سرنگون سوده شدیم ب) ملکا مها نگارا صنما بتا بهارا/ متحیرم ندانم که تو خود چه نام داری ج) لبخند تو خلاصه‌ی خوبی‌هاست/ لختی بخند خنده‌ی گل زیباست د) رو سر بنه به بالین تنها مرا رها کن/ ترک من خراب شبگرد مبتلا کن</p>	۲۰	
۱	<p>هرکس که این ندارد حقا که آن ندارد از گوشه‌ی بامی که پریدیم، پریدیم</p>	۲۱	<p>در ابیات زیر واج آرایی و واژه آرایی را بیابید. الف) جان بی جمال جانان میل جهان ندارد ب) دل نیست کیوتر که چو برخواست نشیند</p>
۰/۵	در عبارت " شما را باغ باید و ما را چون لاله داغ" واژه‌های ..... و ..... سجع متوازی دارند.	۲۲	
۲	<p>نوع سجع را در عبارات زیر بیابید. (در هر مورد یک سجع) الف) الهی اگر کاسنی تلخ است از بوستان است و اگر عبدالله مجرم است از دوستان است. ب) طالب علم عزیز است و طالب مال ذلیل است. ج) محبت را غایت نیست، از بهر آنکه محبوب را نهایت نیست. د) فلان را اصلی است پاک و طینتی است صاف.</p>	۲۳	
۰/۵	<p>برای واژه‌ی زیر دو واژه بگذارید که بالاترین ارزش موسیقایی را در میان سجع‌ها داشته باشد. خام: .....</p>	۲۴	
نقد و تحلیل نظم و نثر			
۱	<p>که پیشاهنگ، بیرون شد ز منزل شتربانان همی ببنند محمل مه و خورشید را بینم مقابل فروشد آفتاب از کوه بابل</p>	۲۵	<p>ابیات زیر را از نظر قلمرو زبانی بررسی کنید: (ذکر دو مورد) الا یا خیمگی خیمه فروهل تبیره زن بزد طبل نخستین نماز شام نزدیک است و امشب ولیکن ماه دارد قصد بالالا</p>
۱	<p>کز اهل سماوات به گوش تو رسد صوت تو زنده بمانی و بمیرد ملک الموت</p>	۲۶	<p>نمونه‌ی زیر را از نظر قلمرو فکری بررسی کنید: (ذکر دو مورد) ای خواجه رسیده‌ست بلندیت به جایی گر عمر تو چون قد تو باشد به درازی</p>
۱	<p>خانه ای می‌ساخت سقراط حکیم آمدند از ره، رفیق و آشنا نیست درخورد تو، ای صاحب نظر! همچو پروانه به گرد روی شمع؟ عارفان را خانه الا خاک نیست</p>	۲۷	<p>نمونه‌ی زیر را از نظر قلمرو ادبی بررسی کنید: در کتاب آمد که در عهد قدیم چون به پایان برد کار آن سرا جمله گفتند: این بنای مختصر در شبستان تو چون آییم جمع گفت در پاسخ: که ما را باک نیست</p>

	نام درس: علوم و فنون	ادامه سوالات	صفحه چهارم	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۲۱
۱	<p>۲۸</p> <p>ابیات زیر را از نظر حس و حال فضای شعری و عاطفی بررسی کنید.</p> <p>الف) ای آن که غمگنی و سزاواری رفت آن که رفت و آمد آن که آمد</p> <p>ب) بیا تا گل برافشانیم و نی در ساغر اندازیم</p> <p>فلك را سقف بشكافیم و طرحی نو در اندازیم</p> <p>رودکی</p> <p>حافظ</p> <p>این همه گفتیم لیک اندر بسیج بی عنایات خدا هیچیم هیچ موفق باشید</p>			

